

Oglas iz močirja.

(Dalje.)

zike takó, de je vsakmu moglo serce od veselja poskakovati! — Viditi na cesarskim mostovžu Princa cesarskiga rodú, in okoli Njega le zgolj možé iz ljudstva, mestjane, učenike, mlaude učence — o kakó se je svét preobernil — zdaj je še le človek človek postal!

Veselo petje narodnih pesem je do oblakov donélo; krasna muzika je vnemala žilice do človeških sere, meni pa so se solzé po licih ulile ter sim djal: Vsigamogočni Bog! ti si ljudstva zemlje prerodil!

Veliko tavžent ljudí je bilo v kum zbranih in po dokončanim veselji so se vsi v miru razšli.

Na večer je bilo pa zopet novo veselje omisljeno. Zbrala se je vsa armada narodne straže okoli 43 tavžent mož, vsi z orožjem in vsako kardelo s svojim banderam in veliko muziko, nekteri med njimi so pa goréče baklje v rokah deržali, mesto pa je bilo po oknih sploh razsvitljeno. Dve dobri uri so hodili po poglavitih ulicah (gasah) skozi cesarski dvor in potlej mémo stanovanja nemških poslancov. Ob 11. uri ponöči so tje prišli in poslanci so od časa do časa serčne nagovore na Dunajsko ljudstvo z okna razglasili, v katerih so zavezo vsih deželà nemških poglavarjev zagotovili in izrekli, de se ne smemo od te do zdaj zadobljene prostosti ne za en tanek las odmakniti. Med temi nagovori je blisk farbniga plamena (Bengalisch-sches, griechisches Feuer) vse ulice takó razsvetlili, da smo bili kakor v tretje nebesa zamaknjeni. — Razun narodne straže je bilo pa velikotavžent Dunajskiga ljudstva v kum privrëlo, takó de se je vse terlo. Pa nobeniga policaja, nobeniga soldata ni bilo nikjer viditi in vender se ni ne nar manjši ne-pake zgodilo. To nam je očitno spričevanje, de verli Dunajčanje razumejo prostost sami ohraniti, ktero so oni s svojo dragu krvjó kupili. Kdo se hoče še prederzniti le eno napčno misel od tega verliga ljudstva razodeti! Nehajte tihotapci po malih mestih, posebno v Ljubljani jezike brusiti in pridite sèm, de se boste od Dunajčanov učili, kaj de je prostost, in kako žlahten je poklic svobodniga možá, ki se tudi v svoji prostosti mirno in po lepim redu obnaša in svoje dolžnosti spodobno opravlja!

Na Dunaji 6. maliga serpana 1848.

Ambrož.

Dajte nam kruha po pošteni vagi!

„Naj bi se — nam iz Z. iz Gorenjskega pišejo — Novice tudi zato potegnile, de bi bila, kakor v mestih, tako tudi po kmetih gotova tarifa postavljena, koliko de naj ima kruh za prodajo vagati, de bi nas ne goljufali brezvestni ljudje in de bi nam po kmetih še dražjiga kruha ne prodajali, kakor po mestih. Prepričati se, koliko kruh vaga, ki ga na kmetih na prodaj dobimo, — pišejo gosp. — sim kupil hleb za 12 kraje, ki je le 2 funta vagal, namesti de bi bil mogel po tačasni Ljubljanski tarifi 2 funta in 20 lotov vagati. Lejte, 20 lotov ložije je bil, kakor v mestu, kjer je vse dražji! Ali bi ne bilo tedej potreba, de bi bila kerčmarjem in vsim, ki po kmetih kruh na prodaj pekó, tarifa odločena, in de bi kantonske gosposke z vso skerbjo na to gledale, de je pravična mera in vaga!“

Pristavec Vredništva. Ravno med tem, ko smo jeli popraševati in v postavnih bukvah iskat, kakó de s postavno tarife za kruh po deželi stoji, so se začele prekućije stare vladije. Po novi vladii bojo doble srejne ali soseske drugačno napravo, po kteri se bo gotovo tudi na to gledalo, de bo tarifa kruha pravična.

S kakošnim velikim trudam in terpljenjem se mah obdeluje, le tisti presoditi zamore, kteri je sam skusil. Kakor so vši tisti, kteri grajsinam veliko tlako delati morajo, usmiljenja vredni, ravno tako je tudi kmet¹⁾ na močirji milovanja vreden. Zato so rajnki milostljivi Cesar Franc I., od modrih mož podučeni in prepričani, veliko tavžent goldinarjev v prid močirniga obdelovanja dovolili, de bi se kmetu pomagalo. Prepričani so bili, de če se hoče močir na vse strani in hitro v prid oberniti, je potreba, de se obilna voda iz močirja po velicih in globokih grabnih odtekata, de nikjer ne zastaja in stavitveniga močirja ne dela. Ker so veliki, široki in globoki grabni na močirji čez vse koristni, se je že precej v tem storilo, kmetje so radovoljno grabne poleg svojih njiv in senožét skopali; ker pa nobeniga veliciga grabna v sredi ni bilo, se tudi voda ni iz močirja odtekati mogla, in kmetje so svoje veselje zgubili. Pojd in poglej na močirji, koliko je grabnov polnih vode, ktera lepe njivice zaliva! Lani je gosposka poskusila, de bi se silo velik graben od Verhniko noter do Ljubljane skozi celi močir dokončal. Pa to delo ni povsod ravno po volji hitro teka imelo, temuč je zastajalo zavoljo mnogoterih vzrokov.²⁾

Nej se tedej zdej poskerbi, de se velik graben povsod od Verhniko v sredi noter do Ljubljane ob enim času, z celo močjo in hitro, kolikor je moč, pripraven, širok in globok po potrebi dokonča, de se bo potem močirna voda z derečo brez zaderžka spraznila iz gosto ležeciga mahú. Potem bojo kmetje tudi radovoljno druge manjši grabne in mostove na svojim svetu delali, posebno, če se jim bo po malim pomagalo, in se bo tudi to, kar je že toliko sto lét zmirej bolj potrebno bilo z neutrudnim prizadevanjem v enim létu, če Bog da, dokončalo.

(Konec sledi.)

Kako bi se slovenski jesik v šole spravil?

(Konec.)

Nar veči težava je, kako in kolikanj naj bi se slovenšina posihmal sploh v šole in pisarnice pripravila; vender se bo moglo to na Dunajskim zboru precej razločiti; torej se je potreba poprej pametno posvetovati, kakó in kaj bi práv bilo. Kar pisarne (kancelije) tiče, so se v ti reči znajdeni možje že oglasili in svetovali. Kar pa šole vtiče, bi djal, de saj pervesolske bukve nove naprave bi mogle večidel vse biti v obéh jezicih spisane, — potem bi se nihče ne mogel pritožiti, de se mu kaka krivica godí. Vender bi se mogel učenik zavezati, vse snovine ali materije slovensko zlagati, ktere bodo v to odločene. Tudi bi se moglo za terdno odločiti, do kdaj morajo nove šolske bukve spisane in pripravljene biti, de se po tem novi red začne. Bolj ko bo slovenšina razcvetala in zorila v Ljubljanskim vesoljnišu³⁾, veči bo slava domovine. Po

¹⁾ Ne le kmet (Bauer) temč tudi drugi kmetovaveci (Landwirthe) iz Ljubljanskiga mesta, kteri imajo, kakor vsak vé, silno veliko sveta na mahu. Kdor kmeta miluje, naj bo tedej pravičen in naj miluje tudi mestniga kmetovavca.

Vredništvo.

²⁾ Ker se nam pisavec tega sestavka po svojim pravim iménou ni imenoval, ne moremo njegoviga naslednjega obdelovanja v Novice postaviti, ker, če bi gosposka od njega odgovor terjala, bi ga ji mi imenovati ne mogli. Kdor drugiza obdeljuje, se mora imenovati, sicer gré misiliti, de se bojí očitno odgovor dat in de tedej ni vse resnično. Če nam tedej neznan pisavec svoje pravo imé oznamí, bomo natisniti dali, kar smo danes izpustili iz njegoviga sestavka, ker bo tako on, pa ne vredništvo, odgovor dat mogel.

Vredništvo.

³⁾ Bog daj, de bi naše serčne želje, takó razložno razglašene, ne bile glas vpijočiga v pušaví!

Vredništvo.